

Dorpsstraat 7
2712 AB Zoetermeer

Port betaald
Zoetermeer

't Seghen Waert

Verenigingsblad van het Historisch Genootschap

Oud Soetermeer

15e jaargang, nr 3

juni 1996

Historisch Genootschap Oud Soetermeer

Voorzitter: R.Grootveld, Glanswit 33; tel. 3611720
Secretaris: B.F.Tuinstra, Voorweg 144, tel. 3213541
Penningmeester: J.E.Bogaers, Pitrusvaart 39; tel. 3314352
Public Relations: G.J.J.Moers, Potgieterstraat 7, 2712 RL Zoet.;
tel. 3164557

Redactie: C.J.Moerman-v.Voorst, Dublinstraat 253,
2713 HT Zoetermeer; tel. 079-3521488
Ledenadministratie: A.van Noort, Mauritsstraat 8; tel. 3163559
Archief: J.M.C.Huisman-Aaftink, Bernhardstraat 2;
tel. 3163179

Contactpersonen werkgroepen:

- Archeol.werkgroep (A.W.Z.): P.van Domburg, Voorweg 162; tel. 3517058
- Genealogie en Herald.(G.W.Z.):M.Vijverberg-Kalkema, Stekelbaarssloot 35;
tel. 3316552
- Interviewgroep Sprekend E.W. van den Burg, Fred.Hendriklaan 32;
Verleden (I.S.V.): tel. 3164858

Historisch Museum 't Oude Huis: Dorpsstraat 7, 2712 AB; tel. 3164735

- Conservator: Jouetta van der Ploeg; vrijdag niet aanwezig
- Openingstijden museum: woensdag-, zaterdag- en zondagmiddag
van 13 tot 16 uur

't Seghen Waert is een uitgave van het Hist.Genootschap Oud Soetermeer; het blad verschijnt vijf maal per jaar.

ISSN: 1384-7260

INHOUD

- 2 Nieuw Bestuur
- 3 Activiteitenkalender
- 5 Welkom aan dertien nieuwe leden
- 6 Opening tentoonstelling 'Nijverheid in drie bedrijven'
- 7 Zoetermeerse bioscoopgeschiedenis
- 10 In gesprek met Jaap Gahrman
- 15 De zoon van Leentje Kiek
- 17 Johan Hendrik Baron van Sijberg
- 22 Delflanddag; adviesdag Utrecht
- 23 Bikkelen en koten
- 25 Terugblik excursie Benthuizen
- 26 Verleden herleeft: wie is dit echtpaar?

De adverteerders en de hierna volgende sponsors maken met hun financiële steun de uitgave van dit blad mogelijk.

Van As Makelaardij bv, Eerste Stationsstraat 61; tel. 079-316 44 45

Bouwmarkt De Bouwhof, Bleiswijkseweg 1; tel. 079-331 07 00

Cammeraat IJzerwaren, Eerste Stationsstraat 48; tel. 079-316 37 31

Cammeraat Zuivelhandel, Dorpsstraat 119; tel. 079-316 47 96

Carrosseriebedrijf Lamboo bv, Fokkerstraat 9; tel. 079-331 64 00

Firma Donax Electronics, Leiwater 73; tel. 321 32 45

Drankenhandel 'De Gulle Bottelier' Boonekamp, Dorpsstraat 130; tel. 079-316 38 02

Henneken Radio en TV, Den Hoorn 7; tel. 079-316 32 97

Nieboer Gemako Van der Spek Makelaars, Dorpsstraat 50; tel. 079-316 77 71

Van Oosterom Schoen en Mode, Dorpsstraat 107; tel. 079-316 30 29

Roos Kantoorboekhandel, Dorpsstraat 155; tel. 079-316 35 80

Rooskleurig, Dorpsstraat 165; tel. 079-316 60 09

Rové Verlichting, Dorpsstraat 198; tel. 079-316 64 88

Schoenen Van Veen, Dorpsstraat 83; tel. 079-316 31 65

Slagerij Vollebregt, Dorpsstraat 127; tel. 079-316 35 25

Taxibedrijf Van der Slik, Kerkenbos 1-9; tel. 079-351 51 51

Verlaan Verfspecialzaak, Vlamingstraat 5; tel. 079-316 34 76

Van Waay Herenmode, Dorpsstraat 163; tel. 079-316 39 10

Van Waay Wonen, Bossenwaard 9; tel. 079-351 85 98

HET NIEUWE BESTUUR

Sinds de vorige ledenvergadering heeft het Historisch Genootschap een nieuw bestuur. Dit bestuur heeft reeds twee vergaderingen achter de rug, en is zeer enthousiast bezig met vorm geven aan het beleid.

Henk Windmeijer is na een periode van zes jaar afgetreden als secretaris, en is vervangen door Bouke Tuinstra. Arnold Collenteur, PR-man, is op eigen verzoek afgetreden. Zijn plaats wordt ingenomen door Gertjan Moers. Patrick van Domburg heeft zijn functie als vertegenwoordiger van de Archeologische Werkgroep ingeruild voor een nieuwe functie binnen het bestuur. Hij is nu contactpersoon voor het Historisch Genootschap in het museumbestuur.

Zijn plaats als vertegenwoordiger van de AWZ is opgevuld door Petra Vijverberg, die tevens actief is in de redactie van het verenigingsblad 't Seghen Waert.

De activiteitencommissie is uitgebreid met Michiel Huisman en Gertjan Moers. Laatstgenoemde zal ook deelnemen aan de redactie van het verenigingsblad.

Het voltallige HG-bestuur bestaat nu uit de volgende personen:

Voorzitter:	R. Grootveld
Secretaris:	B.F. Tuinstra
Penningmeester:	J. Bogaers
Public Relations:	G.J.J. Moers
Vertegenwoordiger GWZ:	C.A.M. Klein
Vertegenwoordiger ISV:	J.W. Dreise
Vertegenwoordiger AWZ:	P.E. Vijverberg
Contactpersoon museum:	P.J.M. van Domburg

KOPIJ inleveren uiterlijk 3 augustus a.s.:
Dublinstraat 253, 2713 HT Zoetermeer

ACTIVITEITENKALENDER

(onder voorbehoud)

- za 29 juni: In het kader van KERKEPAD-1996 dagexcursie naar Tongeren in België.
(zie toelichting)
- za 14 september: Open Monumentendag.
Thema: 'Hekken en Hekwerken'.
HGOS neemt deel met een kraam in de Dorpsstraat; tevens zal er weer een aantal Zoetermeerse monumenten te bezichtigen zijn.
- wo 25 september: Lezing door Drs. J.J. Oudenaarden:
'Zoetermeer in de Napoleontische tijd';
De Morgenster, Nassaulaan 1, 20.00 uur.
- do 17 oktober: 'Noordhove op de korrel',
in samenwerking met de A.W.Z.
- di 5 november: Presentatie van de G.W.Z.;
De Morgenster, Nassaulaan 1, 20.00 uur.
- do 28 november: Najaarsledenvergadering met o.a. Begroting-1997;
Parochiehuis, Dorpsstraat 18b, 20.30 uur.

Toelichting:

Op zaterdag 29 juni is ons reisdoel Tongeren, de oudste stad van België. In het kader van de NCRV-Kerkepadroutes 1996 kozen wij voor deze bijzondere hoofdplaats van een gerechtelijk en bestuurlijk arrondissement van de Belgische provincie Limburg, niet ver van Maastricht.

Tongeren, met 30.000 inwoners, heeft diverse indrukwekkende kerken en gebouwen, resten van oeroude omwallingen, fundamenteën van een Romeinse toren, een Romaanse kloostergang en vele andere interessante bezienswaardigheden. Tongeren was een zetel van een bisdom. Sint Servaas bracht deze echter over naar Maastricht. De Franken verwoestten de stad in de derde eeuw. Daarna werd Tongeren in verkleinde vorm en met kortere stadsmuur herbouwd. Tijdens de Merovingische periode wordt er weinig over Tongeren gesproken, maar van 870 af leeft de stad weer op. Van de middeleeuwen tot aan de Franse Revolutie is het een belangrijke plaats. In 1677 wordt de stad door de troepen van Lodewijk XIV bijna volledig verwoest en pas na 1830 kan van een werkelijke opleving worden gesproken.

Het voorlopige rij-schema voor deze dag is als volgt:

vertrek: 08.30 uur Zoetermeer, hoek Oranjelaan/Marijkestraat
aankomst: 10.15 uur Eindhoven; koffiepauze in motel bij de snelweg
vertrek: 10.45 uur Via Hechtel en Hasselt naar
aankomst: 12.15 uur Tongeren.

Gelegenheid voor bezoek aan Basiliek O.L. Vrouw Geboorte, Gasthuiskapel, St. Catharinakerk, St. Joannes Baptistkerk, 't Kanunnikenhof, Gallo Romeins Museum en Kanunnikenzaal (Centr. Bank). Lunch op eigen gelegenheid.

vertrek: 16.00 uur Via Hasselt en Turnhout naar
aankomst: 17.15 uur Baarle-Nassau; theepauze
vertrek: 18.00 uur Via Breda naar Zoetermeer
aankomst: 19.15 uur Zoetermeer, hoek Oranjelaan/Marijkestraat.

Aanmelden: bij de heer C.A.L. van Wieringen, 079-3163764 of bij mevrouw S. Brandhorst- Sonneveld, 079-3517047.

Kosten: f 35,00 per persoon, inclusief vervoer per touringcar en 1 kop koffie/thee. Niet inbegrepen zijn fooi chauffeur, overige consumpties en middagmaaltijd.

Betaling: via Postbank rek.nr 4788145 ten name van Historisch Genootschap Oud Zoetermeer te Zoetermeer, onder vermelding van "Excursie 29/6".

Vergeet u niet een paspoort of Europese identiteitskaart mee te nemen.

Kijkt u ook op 23 juni naar de NCRV-televisieuitzending over Tongeren.

WELKOM AAN DERTIEN NIEUWE LEDEN !

Onze vereniging heet de volgende leden hartelijk welkom. Behalve drie van hen wonen allen in Zoetermeer.

W. van den Berg, Schoonoord 28, Voorhout

Mw M.J.C. Berkovits-van Eijk, Houtwijkerveld 66, Hoofddorp

Mw A.G. Bos-Hoogendoorn, Julianastraat 7, Ouwerkerk

Mw M.J. Groenheyde, Nassaulaan 533

A. Hörters, Lindeplein 5

J. van der Kolk, Schillerzijde 9

Mw C.E.A.M. Ligthart, Marseillepad 16

P.J. Moers, Irenelaan 29

D. Nennie, Kadoelerbos 10

A. van Peufflik, C. van Eerdenstraat 4

Mw R. van Tol, Vrouwenhuiswaard 176

H. van der Velden, Van Goghstraat 7

C.C. Vis, Electrablauw 10

Door overlijden, verhuizen en bedanken verloren we acht leden, zodat het ledental per 25 mei **1003** was.

A. van Noort,
ledenadministratie

NIJVERHEID IN DRIE BEDRIJVEN

Zaterdag 11 mei werd in Museum 't Oude Huis een tentoonstelling geopend, getiteld *Nijverheid in drie bedrijven*, over de geschiedenis van de Spar, Brinkers en Nutricia. Drie van oorsprong Zoetermeerse ondernemingen. Zo'n zestig mensen woonden de opening bij.

De opening werd verricht door de heer Van Well, oud-directeur van de Koninklijke A.J.M. Van Well B.V. (Spar), de heer Brinkers, oud-directeur van de B.V. Koninklijke Brinkers Margarine Fabrieken en de deze maand jubilerende mevrouw Van Dijk, public relations manager van de N.V. Verenigde Bedrijven Nutricia.

De heer Van Well memoreerde hoe de Spar als kleine grutterij in koloniale waren, wijnen en gedistilleerd in de Dorpsstraat in Zegwaard is ontstaan. Belangrijk voor de groei van zijn bedrijf, aldus de oud-directeur, was de gunstige ligging van het dorp ten opzichte van de grote steden.

Mevrouw Van Dijk refereerde aan de gezonde concurrentie tussen Nutricia en Brinkers en gaf tevens het belang van de historie aan in het kader van de toekomst. Zij kende hierin Museum 't Oude Huis een belangrijke rol toe.

De heer Brinkers, tenslotte, trad in dialoog met de op de opening aanwezige Burgemeester van Zoetermeer, de heer Van Leeuwen, over de naamgeving van de stad Zoetermeer, waarna een levendige discussie met genodigden volgde.

Naast medewerkers en ex-medewerkers van de drie genoemde bedrijven zetten vele prominente Zoetermeërs de opening in het Oude Huis luster bij, onder wie de heer De Ruiters, voorzitter van de Raad van Handel en Industrie, Wethouder Meulenkamp, Wethouder Oskam en de huidige directeur van de Brinkers Fabrieken, de heer B. Brinkers.

De tentoonstelling *Nijverheid in drie bedrijven* is georganiseerd in het kader van het jaar van het industriële erfgoed. De tentoonstelling is een goed voorbeeld van een wisselexpositie van Museum 't Oude Huis, die de stad Zoetermeer in een historisch kader plaatst en daardoor meer betekenis geeft. De tentoonstelling is tot en met 31 augustus te bezichtigen op woensdag- zaterdag- en zondagmiddag van één uur tot vier uur.

DE ZOETERMEERSE BIOSCOOPGESCHIEDENIS

D.D. Groenheijde

Dit verhaal gaat over de geschiedenis van de verschillende filmvoorstellingen en bioscopen die er door de jaren heen in Zoetermeer geweest zijn.

In de jaren 1925 tot en met 1935 werden er in een gebouw dat stond achter het tegenwoordige reptilion (voormalig de Spaar en Voorschotbank, cq het Trefpunt), onregelmatig filmvoorstellingen gegeven. In dit gebouw bevond zich wel een primitieve filmcabine, maar zonder een projector. De leider van de daar oefenende gymnastiekvereniging, de heer D. van der Meer, verzorgde dan de voorstelling.

Enkele jaren voor de tweede wereldoorlog werden er in de winter in Café de Jonge Prins in de Dorpsstraat onregelmatig 80 filmvoorstellingen gegeven. Voor het vertonen van de nogal brandbare nitraatcellulose films werd er op het toneel van deze zaal een demontabele cabine geplaatst. Na de tweede wereldoorlog werden deze voorstellingen hervat. Er werd al spoedig achter deze zaal een kleine filmcabine gebouwd. Helaas was de technische installatie beperkt, er was maar één projector. Men kon dus geen ononderbroken hoofdfilm vertonen. Na ongeveer 35 minuten werd er gestopt met de vertoning voor een kleine pauze. De operateur had dan de gelegenheid om een volgende filmrol in de projector te plaatsen, daarna werd de voorstelling weer hervat. Per voorstelling werd er gemiddeld driemaal gepauzeerd. Op het toneel waren de achterste plaatsen, hier stonden rieten stoelen die in de zomer op het terras van het café gebruikt werden. In de zaal stonden losse tournet stoelen. De programmering werd verzorgd door de firma Gofilex uit Leiden. Zover de voorstellingen in de Jonge Prins.

Eenmaal per jaar -tijdens de Oranjefeesten- werden er op een terrein, dat gelegen was achter de woning van de fam. de Groot, Vlamingsstraat 87, filmvertoningen gegeven. De firma Radio Groenheijde verzorgde deze voorstellingen. Er werd geprojecteerd uit een grote verhuiswagen en het geluid van de films werd versterkt via de geluidswagen van de al eerder genoemde firma.

Het betrof meestal oude slapstickfilms. O.a Laurel en Hardy, Ben Turpin en tekenfilms van Popey , Mickey Mouse en Betty Boop.

In 1952 werd er achter het voormalige café Ons genoeg (later De Meerbloem, cq de tegenwoordige tapijthandel van Onderen) Dorpsstraat 121 een moderne zaal gebouwd. Deze zaal was geschikt voor grote festiviteiten, toneel- en filmvoorstellingen. Er werd gelijk bij de bouw een grote filmcabine gebouwd en voorzien van twee projectoren. Hierdoor was het mogelijk om hoofdfilms zonder onderbreking te vertonen. De zaalverlichting kon regelbaar verminderd worden vanuit de cabine, alsmede het openen en sluiten van de gordijnen, die voor het projectiedoek hingen. De belichting van het filmmateriaal gebeurde met koolspitslampen, wat een mooi beeld opleverde. Tevens kon men cinemascop- en widescreenfilms projecteren. De eerste voorstelling na de opening van de nieuwe zaal moest worden uitgesteld door een brand in het verwarmingssysteem. Dit had tot gevolg dat de eerste voorstelling pas in begin 1953 plaatsvond.

In de eerste jaren na de opening werden er op zaterdagavond twee, op zondagmiddag één, op zondagavond één en op woensdagavond ook één voorstelling gegeven. De woensdagavondvoorstelling werd éénmaal per maand geprogrammeerd door de culturele kring Zoetermeer, later genaamd de Seghbloem.

Het aantal plaatsen was 320. De stoelen stonden vast aan elkaar en per rij verschoven. De laatste acht rijen waren oplopend, zij stonden op vlonders die bij een ander gebruik van de zaal konden worden verwijderd. Het personeel bestond uit een operateur, een cassière, een geüniformeerde portier en twee dames voor de plaatsaanwijzing. De ingang van de zaal was in het zogenaamde 'croquettenstraatje'. Zo genoemd, daar er een automatisch gevestigd was van het al eerder vermelde café. In de beide laatstgenoemde zalen werden de films vertoond door een gediplomeerde operateur, de heer D.D.Groenhede.

Door omstandigheden in 1963, die nu niet terzake doen, werden er enige weken geen films in de Meerbloem bioscoop vertoond. Door de onzekere voortzetting van de voorstellingen in de Meerbloem bioscoop werden de voorstel-

lingen van de Seghbloem tijdelijk in het gebouw het Treppunt gehouden. In dit gebouw konden geen normale 35 mm films worden vertoond. Wel was er een mogelijkheid om met een losse projector 16 mm films te vertonen.

Na enkele weken werden de filmvoorstellingen voortgezet door de firma Miedema uit Deventer. Omstreeks 1965 is de Meerbloem gesloten voor filmvoorstellingen. De Seghbloem is toen uitgeweken naar het bad- en sportcentrum de Driesprong. In 1976 is er door een verbouwing van de voormalige graanschuur van de vroegere firma Lammens een zaal gerealiseerd die ook geschikt was voor filmvoorstellingen. Tot ongeveer 1989 werden daar de voorstellingen van de Seghbloem gehouden.

Toen in 1985 het nieuwe Stadshart werd gebouwd, werd daar ook een nieuwe bioscoop met verschillende zalen gerealiseerd. Deze nieuwe bioscoop, de Promenade bioscoop, is een zogenaamde service bioscoop, dat wil zeggen dat men onder de voorstelling consumpties kan bestellen. De voorstelling wordt dan niet door een pauze onderbroken. De bioscoop heeft één zaal met 205 plaatsen en twee zalen met 87 plaatsen.

De cabines zijn modern ingericht, de belichting van het filmmateriaal gebeurt met Xenon lampen en de projectie vindt plaats met zgn. No Rewind projectoren. Dit betekent dat men de films na projectie niet hoeft terug te spoelen. Over enkele jaren wordt er bij het Stadstheater een nieuwe bioscoop gerealiseerd met een groter aantal zalen. Zodat het aanbod van diverse films veel groter wordt.

Zoetermeer, 28 maart 1996.

SPREKEND VERLEDEN

In gesprek met Jaap Gahrmann

"Ik heb zo verschrikkelijk veel meegemaakt, maar je wordt ouder en vergeetachtiger" zegt Jaap (Jacobus Hendricus) Gahrmann. Maar de interviewers vinden dat het wel meevalt. Jaap is 77 jaar, dus nog niet zó oud....

"Ik ben geboren in Zegwaard op 5 mei 1919. Ik had twee broers, Piet en Henk en één zus, Truus. Op mijn twaalfde ging ik van de Katholieke school af -hoofdonderwijzer was meester De Witte- met goede resultaten. Maar zoals toen met zoveel kinderen het geval was, was doorleren er niet bij. Er moest gewerkt worden."

Jaap ging werken bij Jo van Steenderen. Met twee tassen ging hij op een oude damesfiets de Meer in om sinaasappelen te verkopen. Dat heeft hij veertien dagen gedaan en toen hield hij het voor gezien. Hij verkocht wel wat, maar er zat geen toekomst in.

Jo van Steenderen was weduwe. Ze woonde recht tegenover de openbare school, nu de muziekschool in de Dorpsstraat. Ze had vier kinderen en geen weduwenpensioen. Ze verkocht van alles: voor een cent kon je drop kopen, een appel of een sinaasappel.

Jaap is toen gaan werken bij Toon van der Meer, een grote tuinder. Hij moest de tomatenplanten, die onder de worm zaten, begieten; de wormen tastten de wortels aan en die moest Jaap eruit halen, samen met Dirk Hayes, Koos van der Burg, Ad van der Wees en Janus Adegeest, allemaal jonge jongens.

"Ik heb daar verschillende jaren gewerkt. Voor de schoorstenen die je daar had heb ik de stenen gemaakt, met de hand. Met cement en een mal, aanstampen, drie gaatjes erin steken en dan de mal eraf lichten. Opstapelen en laten liggen drogen, een maand lang. Dries van der Meer heeft de achterste schoorsteen gebouwd, dat was de hoogste. Ik verdiende twee gulden en een kwartje in de week. Zaterdags werkte ik tot vijf uur en zondags moest ik stoken. Ik was nog een kind! Dirk Hayes was ouder dan ik, maar vanwege zijn principes mocht hij zondags niet stoken. Toon werd ziek en kon mij niet meer betalen. Ik dacht, wat moet ik nou? Thuis zeiden mijn ou-

ders: "Blijf daar maar werken". Ik heb toen een half jaar gewerkt zonder betaling."

In die tijd had Jaap twee banen. Overdag werkte hij bij Jan Kneppers, een tuinder, en 's nachts was hij hulpmachinist op het gemaal (1) waar zijn vader machinist was. Hij moest daar smeren en afspuien.

"Omdat ik 's nachts werkte, kreeg ik drie kwartjes per uur en mijn vader tien cent per uur."

Ja, dat leest u goed! Maar Jaaps vader had vrije kost en inwoning, vrij licht, vrij stoken en een grote tuin erbij.

Het werken bij een tuinder lag Jaap niet zo, hij had meer zin in vrachtrijden. Eerst met paard en wagen, later met een auto. In de oorlogstijd heeft Jaap nog diverse vrachten naar Rotterdam en andere plaatsen gebracht met paard en wagen. Drie winters in de nacht. Hij had dan ook een bijzonder 'Nachtausweis', waardoor hij de ziekenhuizen kon bevoorraden in Rotterdam, Leiden, Gouda en Den Haag, bevoorraden met kaas, boter en babyvoeding van Nutricia.

Op een keer kwam Jaap 's nachts van een van de ziekenhuizen naar huis. Er liepen drie dames op het fietspad langs de Nieuwe Weg (2). Die riepen of ze mee mochten rijden. Ik zei: "Ja, hoor." Ik stopte -dat was nog vóór Zevenhuizen- ik zette hen op de wagen en reed verder. Maar een van de vrouwen werd niet goed en stierf. Dat is echt gebeurd.

"Is er hier geen dokter in de buurt?" vroegen de andere vrouwen. Ik zei ho tegen het paard. Midden in de nacht, dat kan niet. Bleiswijk was een heel eind weg en Zevenhuizen ook. Dus heb ik mijn jas uitgetrokken en over de dode vrouw gelegd. In Zoetermeer ben ik naar politieagent Steenhuizen gegaan en samen gingen we naar dokter Palte, die de zaak controleerde."

In Hillegersberg is Jaap een keer door vliegtuigen beschoten. Hij kon zich redden door in een 'eenmangat' (schuttersput) te springen, waar flink wat water in stond. Het paard was dood en de wagen met de hele vracht was in puin. Door een wildvreemde man, die -zoals later bleek- veearts was, is Jaap op diens motorfiets via allerlei binnenweggetjes en kletsnat naar Zoetermeer gebracht.

(1) Een gemaal is een inrichting tot het bemalen van polders. Met behulp van molens of gemalen werden de polders op een juist waterpeil gehouden.

(2) De rijksweg Gouda-Den Haag werd lange tijd 'de Nieuwe Weg' genoemd.

Hiermede verrichtte de heer Gahrmann zijn nachtelijke ritten in de Tweede Wereldoorlog. In opdracht van de firma C. en A.J. Noordam en Nutricia bracht hij voedsel naar ziekenhuizen in de omliggende steden. Let op de verlichting links en de emmer waarmee het paard van drinken werd voorzien

Jaap is 's nachts nooit overvallen door mensen die het gemunt hadden op de spullen die hij vervoerde. Behalve één keer een kaasje en toen heeft hij dat gemeld bij de plaatselijke commandant. In het algemeen waren er in de 'spertijd' geen mensen op straat, tenzij met een vergunning.

Jaap hielp ook met begraven. Hij kreeg dan een pak van een ander aan. Met een touw bond hij de broek vast, er gingen drie kranten in de hoed en de handschoenen waren ook te groot. Hij was ook betrokken bij het 'schudden' van graven. De beenderen gingen allemaal in één kist, onderin het graf. De pastoor vroeg eens: "Waar denk je aan als je zo bezig bent?"

Na de oorlog werden paard en wagen vervangen door vrachtauto's. De eerste jaren waren dat gesumpte legerauto's

De heer Gahrmann op de terugweg van de groenteveiling in Pijnacker

Ik zei: "U staat verhaaltjes te vertellen op de preekstoel. U kunt mij niet wijsmaken dat je later uit de dood opstaat. Dat bestaat niet, want wij gooien nu toch alles in één kist, vijf, zes bij elkaar, alles zit door elkaar". De pastoor zei: "Nou, met jou hoef ik niet te praten".

Jaap loopt tegenwoordig met een kruk. Een paar jaar geleden schoof de ladder waarop hij aan het schilderen was onderuit. Hij moest drie maal geopereerd worden.

Hij heeft, zoals hij zelf zegt, "nog zat te vertellen", maar voorlopig is dit wel genoeg.

J.Th.A. de Man en P.G. Roos

DE ZOON VAN LEENTJE KIEK

Ronald Grootveld

Notaris Frederik Kindt had van 1741 tot 1779 zijn standplaats in Zegwaart en Zoetermeer. In die tijd maakte hij bijna 1300 akten op. In het algemeen kwamen de dorpelingen bij hem om testamenten, verkopen en schulden vast te laten leggen. Ook zorgde de notaris voor boedelbeschrijvingen bij overlijden en stond hij de inwoners bij in rechtsgedingen. Een enkele keer werd hij wel eens voor geheel andere zaken ingeschakeld, zoals op 28 september 1774, toen de "eersame luijden" Mattheus Hoogenstrijd en Helena Bakker, echtgenote van Jan Lammertsz van Elstwijk in zijn kantoor verschenen.

Zij kwamen op verzoek van Arij van der Zalm, wonende aan de Voorweg in Zoetermeer en verklaarden bureu te zijn van Lena Schaper, weduwe van Hendrik de Bruijn, "door den wandeling genaamt Leentje Kiek". Van Mattheus Hoogenstrijd weten we dat hij herbergier was en in 1774 aan de Leidsewallen in Het Bonte Paard woonde (PB Zm 17). Daar is tegenwoordig restaurant Genova gevestigd.

De bureu verklaarden aan het kraambed van Leentje Kiek te hebben gestaan op 14 september en dat toen ook Simon Siere, armmeester van het Zegwaartse armbestuur daar was. Siere vroeg uit financiële overwegingen wie de vader van de boreling was. Het maakte namelijk verschil of er een katholiekje, een protestantje of een kerkloze geboren was: elke kerk en ook het dorpsbestuur had zijn eigen armbestuur dat voor de bedeling zorgde. Leentje, "zeer present zijnde", antwoordde daarop: "ik weet niet regt wie de vader is, zij hebben mij in de maling gebragt; of het Arij van der Zalm is of zijn broer of een ander, ik kon se uijt malkander niet omdat ik dronken was en zij de kaars uijtgeblazen hadden terwijl ik in de stal bij Arij van der Mark was, zij hadden den hoed in de ooggen getrokken en zij kunnen haar wel verkleed hebben, zoo dat ik het niet wel weet, dog ik houw Arij van der Zalm voor de vader; dog daer op een eed te doen, dat kan ik niet doen want ik heb al zoo veel eede gedaan, ik doe er geen meer".

Aldus Leentjes relaas van een aanranding in een stal bij gedoofd kaarslicht. Wie de echte vader was? Het katholieke doopboek meldt slechts:

"Adrianus illegitimus" (onwettig), zoon van Lena Schaapers. Leentje Kiek hertrouwde in 1779 met Johannes Stephanus de Bruin (schepenen Zw 8 aug.) en werd daarmee weer een "fatsoenlijke vrouw". Zij overleed in 1800 (aang. Zw 15 dec.). Haar zoon Adrianus woonde in 1820 nog als Arie (genaamd) van der Zalm, koopman, aan het Tweede weegje. Beide verdwenen met de noorderzon: Arie vertrok met onbekende bestemming en het weggetje werd in de jaren zeventig verzwolgen door de Zoetermeerse plas.

CONTRIBUTIES EN DONATIES

Helaas hebben nog niet alle leden hun (verplichte) contributie en eventuele (vrijwillige) donatie betaald. Deze leden hebben inmiddels een eerste herinnering ontvangen, of zullen die zeer binnenkort ontvangen. Het bestuur rekent erop, dat zij alsnog zo spoedig mogelijk zullen betalen.

Mochten er bij die leden enkelen zijn die hun lidmaatschap wensen te beëindigen, wat we noch hopen, noch verwachten -hun lidmaatschap geeft immers blijk van historische interesse- willen zij dat dan ook zo spoedig mogelijk bekendmaken aan de ledenadministratie, Oude Huis, Dorpsstraat 7, 2712 AB ZOETERMEER of telefonisch 316 35 59 ter attentie van de heer A. vzn Noort.

Hiermee voorkomen we dat we betalingsherinneringen en nummers van 't Seghen Waert blijven sturen. Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

De penningmeester.

JOHAN HENDRIK, BARON VAN SIJBERG etc.

Gertjan Moers

Op 30 december 1980 verscheen in de Zoetermeerse Courant een artikel naar de hand van P. Hoefnagel. Hierin werd de herdruk gemeld van een boek, genaamd *De Maagdenburgsche Alchemist of de gewaande Baron van Sijberg ontmaskert*, door Jacobus Campo Weijerman, oorspronkelijk uitgegeven in 1733 te Utrecht. Een gedeelte van het verhaal van deze roman speelt zich af in het achttiende eeuwse Zoetermeer (met name Zegwaart).

Het boek handelt over een oplichter die zichzelf Baron van Sijberg noemt. Hij verdiende zijn boterham met op geraffineerde wijze afgesloten 'leningen' en de verkoop van wonderbaarlijke geneesmiddelen en wonderstenen. De oplichter opereerde in de betere kringen en trachtte zijn slachtoffers tot investeringen dan wel leningen te bewegen door ze met hoffelijkheid en overdadige feesten te overladen.

Wat de 'Baron' in de buurt van Den Haag ontbrak om zijn potentiële slachtoffers geld afhandig te maken, was een buitenhuis om zijn gasten te ontvangen. Zo kocht hij van een niet nader genoemd persoon de mooie buitenplaats 'Meerrust' in Zoetermeer (Zegwaart) voor een bedrag van tienduizend gulden. De Baron noemde zichzelf een broeder van de Rozenkruis. Hij maakte de verkoper duidelijk dat een dergelijke broeder geen onroerend goed mocht bezitten. Zo wist hij te bedingen dat de buitenplaats officieel nooit op zijn naam getransporteerd zou worden. De werkelijke reden hiervoor was dat er zodoende nooit officieel sprake is geweest van een verkoop. Het is wellicht overbodig te vermelden, dat er nooit een cent betaald is door de Baron, maar hij had intussen wel de beschikking over een buitenhuis in de stijl van zijn 'adellijk' voorkomen. Bovendien was iedereen in de veronderstelling dat de Baron de eigenaar was.

Nu behoefde alleen nog maar een hofhouding aan het geheel te worden toegevoegd. Hiervoor ontbood de Baron een kok, die in Den Haag al voor hem werkte, Blanche genaamd. Deze wist zijn gebrek aan kookkunst te verbergen door zijn gasten te overladen met een buitengewone hoeveelheid aan spijs. Het personeel werd verder aangevuld met een paar huishoudsters en een pruikenmaker.

De schrijver van de roman, Jacobus Campo Weijerman, was behalve romanschrijver ook uitgever van weekbladen (lees: roddelbladen). Bovendien was hij

bevriend met de advocaat, Mr. Johan Blocquau. Deze positie gaf hem waarschijnlijk de gelegenheid zich tussen de beter gesitueerden van de maatschappij te bewegen. Zo maakte hij kennis met de Baron van Sijberg.

Campo Weijerman vertelt hoe hij werd uitgenodigd om het Pinksterfeest te vieren op Meerrust. Toen hij in Zoetermeer belandde, moet het een drukte van belang zijn geweest, want alles wat hij hoorde en zag waren koetsen, rijtuigen, sjezen en dronken voerlui. Hij nam zijn intrek in herberg Den Prins en liet de Baron kenbaar maken dat hij gearriveerd was. Hierop kwam de Baron persoonlijk naar de herberg om zijn gast te verwelkomen. De gastheer verzocht Campo Weijerman enige dagen door te brengen op zijn buitenplaats in het bijzijn van enkele 'heren en vrouwen van dezelfde rang'.

Bij aankomst op de buitenplaats, later op de dag, werd Campo Weijerman naar een tuinhuisje gebracht dat uitkeek op het water. Aldaar aangekomen, bevond de Baron zich in gezelschap van enigszins beschonken lui, die zich vermaakten met een aantal Zoetermeerse boerinnetjes in enkele boerenschuiten. De Baron zelf zat als een ware vorst in vol ornaat in het tuinhuisje het spektakel te aanschouwen en liet twee- à driehonderd flessen (wijn?) aanslepen tot groot genoeg van de gasten. Aan het begin van de avond begaf het gezelschap zich naar de buitenplaats, waar in een grote zaal het roken en drinken werd voortgezet. Volgens de schrijver was de buitenplaats -sinds het door Van Sijberg in bezit was genomen- van een Meerrust in een Meerorust verworpen.

Door de geringe grootte van het huis -of de grootte van het gezelschap- was het niet voor iedereen mogelijk om in de buitenplaats te overnachten. Daardoor werd een aantal van de gasten, onder wie Campo Weijerman, in nabij gelegen herbergen ondergebracht. De volgende dag werd de drank- en eetorgie voortgezet. Om twee uur 's middags werd het feest opgeluisterd met een uit tweeëndertig dissen bestaand voorgerecht, een evenzo groot hoofdgerecht en een dessert, aangevuld met diverse Franse en Duitse wijnen. Het was voor de gasten onmogelijk nuchter van deze maaltijd weg te lopen. Een drietal dichters was zo beschonken, dat zij ter plekke lofdichten aan het adres van de Baron richtten. Een van deze gedichten was Campo Weijerman bijgebleven:

*"Het karakter van den Baron van Sijberg etc."
't Schijnt dat ik Adam langs de trotse wandelaanen
Van Edens lustpaleijs, des Scheppers wonderperk*

*Dwars door het aardsch zijn koers naar den Olympo zie baanen
Als ik dien heer Baron, zo wijs, zo vroom, zo sterk
In ziels en ligchaams kracht, langs Meerrusts beuken dreeven
Meer dan de helft vergood, zie naar 't onsterflijk streeven*

De roman vertelt verder dat de Baron er in was geslaagd enkele van zijn hooggeplaatste gasten, onder wie de ambachtsheer van Zoetermeer, geld afhandig te maken. Met dit geld is hij naar Amsterdam, en later naar het buitenland, vertrokken zonder ook maar één cent ervan terug te betalen.

Tot zover de roman. De schrijver was een van de weinigen die de bedoelingen van de Baron doorzag. Nadat een aantal heren behoorlijk in hun eer en hun beurs waren aangetast, kwam Campo Weijerman nog wat zout in de wonde strooien. Hij liet aan zijn vriend Johan Blocquau (een van de slachtoffers) weten van plan te zijn het verhaal te publiceren, maar dat door een 'donatie' van Blocquau aan Campo Weijerman een publikatie mogelijk te verhinderen was. Doordat Blocquau hier niet op inging, droop Campo Weijerman getergd af. Hij bracht in 1733 zijn dreigement tot uitvoering. Hij begreep meteen dat hij zich de woede van de verkeerde personen op de hals had gehaald en vluchtte naar de vrijplaats Vianen (bij Utrecht), waar hij veilig kon verblijven. Tijdens een bezoek in 1739 aan Den Haag werd hij echter gearresteerd en opgesloten in de Gevangenpoort. Op 22 juli van dat jaar werd hij tot levenslang veroordeeld. In 1747 overleed hij, in gevangenschap, op negenenzestigjarige leeftijd.

Aangezien het boek in romanvorm is geschreven, is het niet onwaarschijnlijk dat de plaatsen en de namen in het boek zijn gefingeerd. Toch is er een aantal aanwijzingen dat het verhaal zich werkelijk kan hebben afgespeeld in Zegwaard. De herberg met de naam 'Den Prins', waarin Campo Weijerman zijn intrek neemt, lijkt een verwijzing naar de herberg De Jonge Prins (Dorpsstraat 78/80). De ambachtsheer die het slachtoffer was van de Baron zou dan ambachtsheer Du Mee geweest moeten zijn. Naar hem is de gelijknamige laan in Palenstein vernoemd. De belangrijkste aanwijzing is de naam van de buitenplaats, 'Meerrust'. Ten tijde van de publikatie van het artikel van P. Hoefnagel was het niet bekend of er een buitenplaats met deze naam in Zoetermeer heeft bestaan. Doordat het boek in romanvorm was verschenen, veronderstelde men dat de naam 'Meerrust' gefingeerd was en mogelijk was afgeleid van de buitenplaats 'Hofrust' (de latere pastorie van de Hervormde Gemeente, Dorpsstraat 10).

Archiefonderzoek door Henk Windmeijer heeft echter aangetoond, dat er daadwerkelijk een buitenplaats met de naam 'Meerrust' in Zoetermeer heeft bestaan. Deze was gelegen aan het begin van het zogenaamde Lagereinde, het zuidelijke deel van het Zegwaartse deel van de Dorpsstraat, op de plaats van de huidige nummers 152 (Brokking) en 156 (Roos). De naam van de buitenplaats verwijst naar de plas die tot in de achttiende eeuw achter het dorp lag, nu Palensteinse polder. Het linker gedeelte van 'Meerrust' maakte aan het begin van deze eeuw deel uit van het woonhuis van de familie Moers (nu Brokking) en is in 1913 afgebroken. Het rechter gedeelte van het pand werd sinds 1900 bewoond door onder meer metselaar Johannes Pluimer en fotograaf Numan. In 1922 is het laatste gedeelte van de buitenplaats afgebroken en vervangen door het warehouse van de toenmalige eigenaar G.P. Roos. Het witte pand, links op de foto, is de voormalige buitenplaats Meerrust aan het begin van deze eeuw.

GENEALOGIE EN HERALDIEK

Inloopavonden: Elke eerste maandagavond van de maand.

Vergaderavonden: 10 juni, 9 september en 25 november.

Leesavonden: Elke derde maandagavond van de maand.

Werk/studieavonden: Alle overige maandagavonden.

Alle avonden zijn op maandag en beginnen om 20.00 uur in 't Oude Huis, Dorpsstraat 7. Nadere inlichtingen:

Marjolijne Vijverberg-Kalkema, Stekelbaarsslot 35, 2724 AR Zoetermeer;
tel. 079-331 65 52

VRAAG EN ANTWOORD

Vragen en antwoorden voor deze rubriek kunt U zenden aan de Genealogische Werkgroep Zoetermeer, Dorpsstraat 7, 2712 AB Zoetermeer, onder vermelding van 'Vraag en Antwoord'.

VRAAG

96/5 SMITS-HOFSTEDE

Wie kan mij helpen aan aanvullende gegevens over Antje Hofstede, gedoopt te Veur 23-10-1792 en overleden te Zegwaard 15-04-1825. Zij laat te Benthuisen 18-09-1818 dopen een dochter Gijsberta (later gehuwd met Pieter Overpelt). Antje huwt later met Antonius Smits, geboren Renswoude 27-07-1790 en overleden te Zegwaard 15-07-1866. De grote vraag is nu dus: Waar en wanneer trouwen zij? Hun huwelijk is niet gevonden te Zegwaard, Zoetermeer, Benthuisen, Stompwijk, Zoeterwoude en Pijnacker. Het kerkelijk huwelijk is vermoedelijk R.K. ingezegend, hun kinderen worden namelijk R.K. gedoopt te Zoetermeer. Gijsberta wordt echter N.H. gedoopt.

E.M. Smits, Zoetermeer

96/6 ROON

Wie weet de ouders en eventueel voorgeslacht van Dirck Willems van Roon, ondertrouw 16-01-1682, trouwt 04-02-1682 te Zoetermeer met Haesje Claesdr van Heijningen. Wij vermoeden dat hij een zoon is van Willem Leenderts van Roon, geboren ca 1630 en NN, die op zijn beurt weer een zoon zou zijn van Leendert Leenderts van Loon (Roon?) en Marringje NN. Leendert Leenderts is op 22-09-1591 gedoopt te Zoetermeer. Het bewijs voor de

afstamming van Dirk Willems kunnen wij echter tot op heden niet sluitend krijgen. Is er iemand die ons op de goede weg kan zetten?

R.K. Vennik, Rotterdam

A. Ruijngaert, Capelle a/d IJssel

DELFLANDDAG 1996

Op 28 september 1996 zal er wederom een Delflanddag gehouden worden. Dit jaar vindt deze dag plaats in de Hofboerderij te Wateringen, van 10.00 tot 16.00 uur. Evenals vorige jaren zullen hieraan weer verschillende genealogische verenigingen meewerken, zoals o.a. Oud Pijnacker, Benthuisen, Oud De Lier, West- en Oostland, Prometheus en de Genealogische Werkgroep Zoetermeer. Gedurende de dag worden enige lezingen gehouden, o.a. over de polder " 't Hondertland".

De Hofboerderij is te bereiken met openbaar vervoer vanuit Rijswijk/'s-Gravenhage met bus 127 of vanuit Delft (bus 129); de halte is Plein., waarna het ca 300 meter lopen is naar de Hofboerderij. Met de auto vanuit Zoetermeer kunt U het beste naar Rijswijk rijden, en bij winkelcentrum in de Bogaerd via de Winston Churchillaan naar Wateringen rijden. U rijdt dan steeds rechtdoor, Oosteinde, Herenstraat, voorbij het Plein (bakker Roodenrijs). Bij de viersprong even voor de korenmolen gaat U dan rechts af, het Hofpark in en het pad stapvoets volgen. Hier vindt U dan parkeergelegenheid.

Eventuele nadere gegevens over de lezingen volgen in het volgende "Seghen Waert" of in de plaatselijk pers.

De toegang is evenals vorige jaren f 2,50.

TERUGBLIK GENEALOGISCHE ADVIESDAG TE UTRECHT

Op 11 mei was onze werkgroep aanwezig op de Genealogische Adviesdag ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Nederlandsche Genealogische Vereniging. Deze dag werd gehouden in het Beatrixgebouw van de Jaarbeurs te Utrecht. In de hal beneden was een groot aantal genealogi-

sche verenigingen, waterschappen, familieverenigingen en onderafdelingen van de N.G.V. vertegenwoordigd. Ook waren er stands van genaologische computerprogramma's als Pro-Gen, GD 90 en Haza-Data. Gedurende de gehele dag, die van 10.00 tot 17.00 uur duurde, waren er in de bovenzalen allerlei lezingen. De dag werd volgens een persbericht van de N.G.V. bezocht door ruim 4000 personen, onder wie voor onze werkgroep vele bekenden waren. Al met al een zeer interessante dag .
M.A. Vijverberg-Kalkema

BIKKELEN EN KOTEN

Bij de opgraving die plaatsvond in de tuin van juwelier Veenstra in de Dorpsstraat (project 118) zijn een fiks aantal dierlijke botten gevonden. Een verslag van het onderzoek naar deze dierlijke resten zal bijgevoegd worden bij het complete verslag van de opgraving.

Een leuke vondst om hier alvast te vermelden is de teenkoot van een rund met ingesneden motief. Het aardewerk dat in de buurt van deze koot gevonden is maakt een datering in de 18e/19e eeuw waarschijnlijk.

De uitstekende delen van dit botje zijn duidelijk afgesleten door gebruik. Aan de voorzijde midden op het bot is een vierkantje uitgesneden waarin, waarschijnlijk met een werktuig met een stompe punt, 12 gaatjes zijn geduwd. (FOTO)

In de middeleeuwen werden twee spelletjes gespeeld met botten van dieren, die in het hedendaagse taalgebruik maar ook in de 17e en 18e eeuwse bronnen nogal eens door elkaar worden gebruikt: het bikkelen en het koten.

Met de hielbeenderen van schaap of geit werd gebikkeld.

De heer Baart¹ schrijft over het bikkelen:

'Het bikkelen is een behendigheidsspel, waar naast vier bikkels een balletje of stuiver gebruikt werd. De bikkels hebben vier verschillende zijden, stoof, schijt, staantje en essie geheten, die in het spel een bepaalde betekenis hadden. Ze werden op een glad oppervlak neergegooid, bij voorkeur op een stoep of grafsteen (...).

De speler gooide het balletje in de lucht en moest het weer opvangen voordat het voor de tweede maal stuitte. In de tussentijd waren er een paar seconden voor het keren, hergroeperen, opnemen of schikken van de bikkels.'

Doordat de huisslacht in de 16e eeuw minder algemeen wordt zijn de benen bikkels minder makkelijk verkrijgbaar en worden ze geleidelijk vervangen door bikkels van lood, tin of koper.

De teenkoten van bij voorkeur rund of varken werden het kootspel gebruikt. Over het kootspel zegt Baart¹:

'In vergelijking met de bikkels hebben koten minder duidelijke van elkaar te onderscheiden zijden. Daarom is soms op de koten zelf door middel van uitgesneden motieven een bepaalde waardering aangebracht. De meest voorkomende manier van spelen bestaat uit het plaatsen van een aantal koten tegen een muur. De spelers proberen beurtelings met een werpkoot, die gevuld is met lood, een aantal koten omver te gooien. Door middel van omvergeworpen koten scoorde men een aantal punten'.

Uit bovenstaande mag duidelijk zijn dat de, bij juwelier Veenstra gevonden, teenkoot gebruikt is bij het in de Middeleeuwen populaire² kootspel.

1.) Baart, J. et al. 1977 Opgravingen in Amsterdam. 20 jaar stadskernonderzoek. Amsterdam, pp. 452, 453.

2.) Bult, E.J. 1992 Archeologisch onderzoek tussen Oude Delft en Westvest. IHE Delft bloeit op een beerput. pp. 147, 148.

Een middagexcursie naar Benthuizen

R. Moers-de Vree

Met een kleine twintig personen zijn we zaterdag 18 mei naar Benthuizen vertrokken om daar de Hervormde Kerk, het Molenhuis en de molen te bezichtigen. Het was jammer dat we maar zo'n kleine groep personen hadden, want het was een heel gezellige middag.

Omstreeks twee uur begon de rondleiding door de kerk met koster Piet Verweij, die uitleg gaf over het interieur van de kerk. Omdat hij al twintig jaar koster van de kerk is, kon hij er veel over vertellen. Het is een heel intieme kerk met een prachtig orgel, waar Jaap Waardenburg ons op een uitvoering trakteerde. Door onderhoudswerken aan twee muren is de kerk weer in een degelijke staat gebracht. Na koffie gedronken te hebben, zijn we op weg gegaan naar het Molenhuis, alwaar het museum van Benthuizen is ondergebracht. Daar werden we verwelkomd met koffie en overheerlijke kruidkoek. De groep werd in drieën verdeeld en het museum werd bekeken. Op dit moment is er de tentoonstelling *De gordel van smaragd*. Dit heeft alles te maken met gebruiksvoorwerpen die militairen hebben meegebracht uit hun diensttijd in Indonesië. De weduwe van een zoon van Dominee De Heer heeft schitterende kleding afgestaan uit Celebes, en Jan Menge heeft zijn hele verzameling voorwerpen uit Papua Nieuw-Guinea ter uitleen gegeven. In de vitrine in de tentoonstellingsruimte beneden is een verzameling documenten te zien die afkomstig zijn van de familie van Burgemeester Verheul (1904-1936). Een van zijn dochters verbleef enige tijd in Nederlandsch Indië. Voor veel mensen en voor soldaten die in de tropen dienst hebben gedaan, is er veel herkenbaar. Ook het winkeltje met snoepgoed uit grootmoeders tijd werd niet vergeten. Na nog even de molen te hebben bezichtigd, konden we terugkijken op een heel geslaagde middag in Benthuizen.

VERLEDEN HERLEEFT

Dat de wekelijkse rubriek 'Verleden herleeft bij Oud Soetermeer' één van de meest populaire activiteiten is van het Historisch Genootschap blijkt telkens weer uit de vele positieve reacties die wij mogen ontvangen. In de rubriek, die wekelijks door het Streekblad wordt gepubliceerd, wordt aan de lezers gevraagd te reageren op foto's, waarvan de erop voorkomende personen niet bekend zijn. Eénmaal per maand wordt deze serie onderbroken door een foto van een verdwenen situatie, met daarnaast een foto van de huidige situatie. Vooral de niet autochtone Zoetermeeders vinden deze laatste serie interessant.

De rubriek werd in 1983 gestart onder de kop 'Wie, wat, waar?' De foto's van deze rubriek zijn inmiddels in een plakboek samengebracht, dat voor geïnteresseerden te bezichtigen is bij de balie in 't Oude Huis. Na een onderbreking van zes jaar is de rubriek opnieuw in het Streekblad opgenomen onder de kop 'Verleden Herleeft' (bij Oud Soetermeer). Inmiddels hebben al meer dan tweehonderdvijftig foto's de revue gepasseerd, waarvan door uw reacties een groot deel van de personen op deze foto's is herkend.

Uit de reacties die wij mogen ontvangen, blijkt dat de mensen de foto's uitknippen en bewaren of opsturen naar familieleden die buiten Zoetermeer wonen. Zodoende bereiken ons uit heel Nederland reacties. Ook schijnen de foto's op verjaardagen een onderwerp van discussie te zijn. Het spreekt haast voor zich, dat uw reacties zeer waardevol voor ons zijn. Op deze wijze willen wij iedereen danken die in het verleden heeft gereageerd op onze oproep. Wij verzoeken u dit ook in de toekomst te blijven doen. Indien u thuis foto's heeft waar onbekende personen opstaan, houden wij ons gaarne aanbevolen voor publikatie hiervan. Als u in het bezit bent van dubbele foto's en hiervan afstand wilt doen, beschikt het Historisch Genootschap over een foto-archief waar deze voor het nageslacht bewaard blijven. Schenking van dit soort foto's wordt zeer op prijs gesteld. Ook zijn wij op zoek naar oude films over Zoetermeer. Hiervan wordt een duplicaat gemaakt, zodat u het origineel zelf kunt behouden, indien u dit wenst.

Mocht u nog oude films bezitten, verneemt Cor van Wieringen dit gaarne, zodat deze tijdens een filmavond vertoond kunnen worden.

We horen vaak, dat uit een erfenis een aantal foto's te voorschijn komt waarvan niets bekend is. Mogen wij u daarom een tip geven? Ga eens op een regenachtige zondag uw oude foto's na en schrijf achterop wie de personen op de foto zijn, waar en wanneer de foto is genomen en ter gelegenheid waarvan. Voor de datering van de foto's volgt hieronder een lijstje met fotografen, die in Zoetermeer/ Zegwaard hun foto-atelier hadden:

Foto Numan (Zoetermeer)	1915-1917
Foto Numan (Zegwaard)	1917-1922
Foto Van der neut	1924-1926
Foto Studio (Dekker)	1927-1952

Hierna, op blz 28 treft u een trouwfoto aan van een echtpaar, waarvan de namen niet bekend zijn. Hopelijk kunt u ons ook hierbij weer helpen. U kunt reageren op de onderstaande telefoonnummers:

Cor van Wieringen 079-316 37 64

Ria Moers - De Vree 079-316 45 57.

KOPIJ is dagelijks welkom bij C.J. Moerman-van Voorst,
Dublinstraat 253, 2713 HT ZOETERMEER.

Uiterste inleverdatum: **za 3 augustus a.s.**

*Op oude historische grond,
Waar "'t Huys te Palenstein" stond,
Staat nu - en u voelt er zich thuis -
Het "Soetermeersche Koffiehuys"
Dorpsstraat 108; tel. 079-316 90 64*

da RODENBURG

Dorpsstraat 86a, Zoetermeer; tel. 079-316 31 16

UW ADRES VOOR ADVIES EN SERVICE

Een uitgebreide homeopathie afdeling, met vitaminen en gezondheidspreparaten
Tevens is er een uitgebreide parfumerie afdeling

K O O T

OUD PAPIER

LOMPEN EN METALEN

AFZETCONTAINERS

BESCHIKBAAR

Vlamingstraat 30, 2713 RS Zoetermeer; tel. 079-316 41 96

Het avontuur begint bij Dump van Herwijnen

Voor alles wat met avontuur te maken heeft
moet je bij Van Herwijnen zijn.
Dus kom naar de Dorpsstraat 66
voor een complete uitrusting!
Zowel voor jouw actieve hobby
of jouw actieve vakantie!

Een compleet assortiment

Aantrekkelijk geprijsd

Ook voor campingsport,
messen, overlevingssets...

tenten
dartsport
klimsport
schietsport
vrijetijdskleding
kampeerartikelen
camping-gaz dealer
berg/wandelschoenen

dump
van Herwijnen
SINDS 1891

Dorpsstraat 66 Zoetermeer Telefoon 079 - 163551